

50.

Střípky z minulosti aneb

Divadlo v Bojanově - část II. (1941–1988)

Válečné roky divadelní život v Bojanově nezahubily, jen utlumily a usměrnily. Obsah her dostaly v protektorátu na starosti Veřejné osvětové komise (VOS). Například v březnu 1941, dva roky po okupaci, sehráli členové bojanovské MOS (Místní osvětové komise) divadelní hru „U pokladny stál.“ Komédie, populární zásluhou fenomenálního talentu Vlasty Buriana, byla beznadějně vyprodána a musela být opakována.

Ochotníci s chutí a elánem naskočili do zkoušení rolí též v roce osvobození, poprvé se vrátili na prkna u příležitosti vzniku ČSR, tj. 28. října. Amatérští herci ve své záslužné práci pokračovali i v následujících letech. V krátkém poválečném období (do r. 1948) byla stejně jako v prvorepublikové éře volena délka nepřilíš náročná na nastudování, ve své době populární a do dnešních dnů až na několik výjimek úspěšně zapomenutá.

Po únorovém puči divadelní hry nahradila různá pásma na oslavu soudruhů Gottwalda, Stalina, Lenina a VŘSR. „Frčela“ i náborová pásma velebící hornickou profesi. Početné publikum z řad místních i přespolních však nalákat nedokázala. A tak to byla dětská představení, která skomírající divadelní kulturu držela nad vodou.

„Tohoto roku (1951) byl proně do naší obce uskutečněn zájezd Vesnického divadla. Naše divadlomilovné obyvatelstvo tento zájezd vřele uvítalo. Bylo by žádoucí, aby se tato akce opakovala častěji.“ Zmíněné divadlo bylo založeno po 2. sv. válce dle sovětského vzoru v duchu Leninovy myšlenky: „Umění patří lidu.“ V našich luzích a hájích se jeho stěžejní úlohou stalo umetání ideologické cestičky ke kolektivizaci, přesto divákům nabízelo výkony na slušné úrovni, neboť si zde často odbyli počátky své kariéry později uznávaní herci – např. Zdeněk Řehoř nebo Vladimír Menšík. Vedle dvou večerních produkcí pro dospělé účinkovali herci i v jednom maňáskovém představení pro děti. Vstupné se pohybovalo od 5 do 15 Kčs. Uvedené divadlo se do obce vrátilo rok po založení bojanovského JZD (1958). Kromě tohoto ansámblu zavítaly do naší obce i soubory horníků a vojáků československé lidové armády.

Paní kronikářka si povzdechla:

„Škoda, že jejich krásné vystoupení nezhlédlo více lidí!“

Bojanovské divadlo se znovu nadechlo k životu v šestapadesátém roce, a to dosti velkolepým způsobem. Jak bájný fénix, když povstal z popela. „Zdejší sjednocená tělovýchovná organizace Sokol

zřídila v tělocvičně Osmileté střední školy nové provisorní jeviště a sehrála několik divadelních her. Byla to především „Lucerna“ od Aloise Jiráka, kterou zdařile nacvičil ředitel zdejší školy Otto Slavík. Účast na tomto krásném představení byla taková, jakou zde nikdo nepamatuje. Představení muselo být 5krát opakováno. Divadelní tato hra byla zapojena a oceněna v soutěži Lidové tvořivosti.“ Hojně navštíveno bylo i dětské představení „Král Lávra“. Úspěch divadelních her volal po lepším zázemí pro přesvědčivé herecké výkony. Stavba jeviště a šaten v tělocvičně školy měla být dokončena do dvou let. Nóó... Nebyla.

V prvním roce šesté dekády 20. století se na divadelní jeviště s hrou Zlý jelen postavil soubor národního podniku Technolen. Poté si múzy nejspíše znovu naordinovaly šlofíka, neboť o pár stran dál v kronice naleznete celkem pesimistickou poznámku, že *„kulturní činnost v obci už léta jen živoří.“* K dalšímu vzepětí (a opět ne jen tak ledajakému) došlo u příležitosti 20. výročí konce druhé světové války. *„Dne 24. 7. sehrálo Východočeské divadlo z Pardubic Jiráskovu hru „Vojnarka“, ve které hostoval a vytvořil hlavní postavu známý a oblíbený pražský herec, národní umělec Jaroslav Vojta. Sál tělocvičny snad ještě nikdy nebyl tak zaplněn jako tentokrát a tato skutečnost je dokladem, že je v naší obci zájem o dobré divadlo. Druhé divadelní představení u nás sehrál ochotnický divadelní kroužek ze Sezemic. Titulní roli hry Lakomec od Molièra sehrál zasloužilý umělec František Filipovský. Také toto představení bylo čteně navštíveno obecnstvem, o kterém se Frant. Filipovský po ukončení představení vyjádřil: ‚Máte vyspělé a vděčné obecnstvo ... rád mezi vás znovu zavítám.‘ Uznání režiséra a autora textů písní Jindřicha Nebeského: ‚Velmi se nám u vás líbilo, vaši občané umí povzbudit k nejlepším výkonům...hrálo se nám lépe než doma.‘ “* Dvě hvězdy první kategorie v jednom roce, opravdu vydařený divadelní rok v Bojanově. Jaroslav Vojta potěšil místní publikum i následující rok, tentokrát jako (otrávený) mlynář Vávra ve hře Maryša, již nastudoval se souborem OB Litětiny.

Přeskočíme-li nyní jedenáctileté období temna bojanovské kroniky (nikdo ji nepsal), zjistíme, že si vlastně moc nepomůžeme. Na počátku 80. let se o kulturní vyžití spoluobčanů starala OB (Osvětová beseda). Divadelní představení zajišťovali ochotníci z jiných obcí, například z Luže, Heřmanova Městce či Pardubic. Oblíbenými se staly také nejrůznější estrády. Mezi vydařenější dle pana Janečka, kronikáře, patřilo vystoupení Váši Tomsy *„Už kamarádi pomalu stárnem“*. A dál? Dál už nic. Zápisky z poloviny osmdesátých let jsou příliš všeobecné. Nějaká představení se konala, ale... Kdy? Kde? Kým? Kdoví! Možná to víte právě vy...

Milí pamětníci, hrávali jste divadlo, máte chuť se podělit o hezkou diváckou vzpomínku, vlastníte nějaké fotografie? Ráda doplním bílá místa bojanovské divadelní minulosti...

Tentokrát Vám popřeji hodně štěstí slovy divadelníků: Zlomte vaz! Zároveň děkuji za přízeň všem, kdož právě dočetli **50. Strípyky**.
Lenka Simonová

Děkuji rodině Horákových z Bezděkova za poskytnutí fotografie z legendární Lucerny.